

Wat is een sekte?

door: J.N. Darby

Handelingen; 1 Korinthe 11:19; Galaten 5:20; 2 Petrus 2:1

De uitdrukking "sekte", een vertaling van het Griekse woord "haireses", vinden we zesmaal in de Handelingen, en verder in de plaatsen 1 Korinthe 11:19; Galaten 5:20; 2 Petrus 2:1.

De betekenis van het woord is bekend: het duidt een leer of systeem op filosofisch of religieus gebied aan welke haar aanhangers op grond van die leer verenigd. De betekenis van het woord heeft een zekere verandering ondergaan, daar het grootste deel van de christenheid zich de naam "katholieke" (d.i. algemene) kerk heeft toegeëigend. Sindsdien wordt iedere religieuze gemeenschap, iedere christelijke vergadering, die niet tot deze zogenaamde katholieke gemeenschap behoort, door haar als sekte beschouwd. Daardoor heeft het woord een afkeurende betekenis gekregen.

Alle christelijke gemeenschappen worden dikwijls sekten (in de zin van partijen, scheuringen) genoemd, zodra zij zich afscheiden van christenen in het algemeen, in ieder geval van hen, die zo genoemd worden. Daarbij sluit het woord sekte min of meer een vorm van afkeuring in zich tengevolge van de gedachte dat zij, die de sekte vormen, door een bijzondere leer of onder een bijzondere naam verenigd zijn. Men kan niet zeggen dat deze zienswijze geheel verkeerd is. De toepassing mag verkeerd zijn, niet de gedachte zelf. Voor ons is het echter slechts van belang, te onderzoeken, wat ons het recht geeft, een vereniging van christenen een sekte te noemen. Met andere woorden: daar deze naam gegeven wordt aan christelijke gemeenschappen, is het noodzakelijk de ware beginselen te kennen naar welke we ons hebben te vergaderen. Want alles wat niet op deze beginselen gegrond is, is inderdaad een sekte. De waarheid van de eenheid van de Kerk (gemeente) zij het de eenheid van de gelovigen, persoonlijk door hen in de wereld voorgesteld (Joh. 17), of de eenheid van het door de Heilige Geest gevormde lichaam van Christus (Hand. 2:1, 1 Kor. 12) blijft steeds van het grootste gewicht voor de christenen, al hebben ook de zogenaamde katholieken een slecht gebruik van deze waarheid gemaakt.

Zo bidt de Heer tot de Vader, met het oog op hen die door het woord van de apostelen in Hem geloven zullen: "*opdat zij allen een zijn, gelijk Gij, Vader, in Mij en Ik in U, dat ook zij in Ons zijn; opdat de wereld*

gelove, dat Gij Mij gezonden hebt" (Joh. 17:21). Dat is de praktische eenheid van de gelovigen in de gemeenschap met de Vader en de Zoon. De apostelen zouden door de werking van een en dezelfde Geest een zijn in gedachten, woorden en daden, zoals de Vader en de Zoon dit waren in de eenheid van de goddelijke natuur (Joh. 17:11). Hiernaar zouden zij, die door hun woord in Hem geloofden, een zijn in de gemeenschap met de Vader en de Zoon (Joh. 17:21). Wij zullen volkomen een zijn in de heerlijkheid boven (Joh. 17:22), maar wij moeten nu reeds die eenheid openbaren, opdat de wereld gelooft. Verder kwam op de pinksterdag de Heilige Geest van de Hemel neer en doopte alle gelovigen van die tijd tot het ene lichaam, dat met Christus verenigd is (zoals het lichaam met het hoofd) en op de aarde in deze eenheid geopenbaard is (1 Kor. 12:13). Het is gemakkelijk te begrijpen, dat van de aarde gesproken wordt, als in 1 Korinthe 12:26 gezegd wordt: "*En als een lid lijdt, lijden alle leden mee; en als een lid wordt verheerlijkt, verblijden alle leden zich mee*". In de hemel lijden we niet! En dan voegt de Heilige Geest erbij: "*En u bent het lichaam van Christus en ieder afzonderlijk leden*".

Het hele hoofdstuk ontvouwt dezelfde waarheid. De aangehaalde plaatsen bewijzen echter genoeg, dat van de gemeente van God sprake is. Zo zien we wat door de Heilige Geest bewerkte, ware eenheid is: allereerst de eenheid van broeders onder elkaar en verder de eenheid van het lichaam.

De sektegeest is aanwezig, als gelovigen zich verenigen op een andere grondslag van de eenheid dan genoemd. Het is sektegeest als men een leer of een belijdenis tot middelpunt van verenigen maakt, om op deze wijze degenen die deze belijdenis aannemen daardoor tot een lichaam te stempelen! Zo'n eenheid wortelt niet in de grondslag van de eenheid van het lichaam en ook niet in die van vereniging van broeders. Als enkele personen zich op deze wijze tot een kerkgenootschap hebben verenigd en elkaar als leden van dit genootschap erkennen, zo vormen zij inderdaad een sekte, omdat de grondslag van zo'n vergadering niet de eenheid van het lichaam van Christus is en omdat de leden van zo'n vergadering niet als leden van het lichaam van Christus (hoewel ze dit persoonlijk kunnen zijn), maar als leden van een bijzonder genootschap verenigd zijn. Alle christenen zijn leden

van het lichaam van Christus: een oog, een hand, een voet enz. (1 Kor. 12:13-25). Lid van een kerk (in tegenstelling tot andere kerken) te zijn, is een begrip dat in de Heilige Schrift nergens gevonden wordt. De Heilige Schrift vergelijkt de gemeente op aarde met een lichaam, waarvan Christus het hoofd is (Ef. 1; Kol. 1).

Iedere christen is een lid van dit lichaam, een lid van Christus. Lid van een bijzonder genootschap te zijn, is, als gezegd, een heel ander begrip. Waar nu de viering van het avondmaal de uitdrukking van deze eenheid is, (zoals we dat in 1 Kor. 10:17 vinden) zo wordt, *als een gemeenschap van christenen het recht eist, aan de tafel van de Heer slechts haar leden toe te laten een eenheid gemaakt, die in directe tegenspraak is met de eenheid van het lichaam van Christus*. Het is mogelijk, dat het uit onkunde gebeurt, of dat deze christenen nooit verstaan hebben, wat de eenheid van het lichaam van Christus is en dat God deze eenheid op aarde geopenbaard wil zien; echter in de daad vormen zij een sekte en loochenen daardoor de eenheid van het lichaam van Christus. Want er zijn velen, die de leden van het lichaam van Christus, maar niet lid van dit genootschap zijn; daarom is het avondmaal niet de uitdrukking van de eenheid van het lichaam van Christus, al kunnen ook de leden in een vrome gezindheid daaraan deelnemen.

Nu wordt ons echter een moeilijkheid voorgehouden. Men zegt: "De kinderen van God zijn verstrooid, veel vrome broeders zijn leden van het ene of andere genootschap, hangen aan deze of gene bijzondere leer, of zijn zelfs, uit nuttigheidsoverwegingen, in godsdienstige dingen met de wereld vermengd". Helaas is dit waar. Er zijn velen die helemaal geen begrip hebben van de eenheid van het lichaam van Christus, of die de noodzakelijkheid, deze eenheid op aarde te openbaren, niet erkennen. Maar dit alles heft Gods waarheid niet op! Degenen die zich op bovengenoemde wijze vergaderen, zijn in werkelijkheid niets anders dan een sekte. Als ik alle christenen als leden van het lichaam van Christus erken, als ik ze liefheb en ze aangenomen, dat zij in de waarheid en in heiligheid wandelen en de Heer aanroepen uit een rein hart (2 Tim. 2:19-22) met een wijd hart opneem, zelfs aan de tafel van de Heer, dan wandel ik (hoewel ik niet alle kinderen van God samenbrengen kan) niet in een sektegeest; want ik wandel naar de grondslag van de eenheid van het lichaam van Christus en streef naar de praktische vereniging van de gelovigen. Als ik mij met andere gelovigen verenig om het avondmaal te vieren, alleen als lid van het lichaam van Christus en niet als lid van het ene of andere kerkgenootschap, hoe het dan ook heten mag, als ik dit werkelijk doe onder erkenning van de eenheid van het lichaam, en dus bereid ben alle christenen, die in godzaligheid en in de Waarheid wandelen, op te nemen, dan ben ik geen lid van een sekte, maar ik ben lid van het lichaam van Christus. Iedere vereniging echter op een andere grondslag (op welke wijze dan ook), om een kerkelijk gemeenschap te vormen, is sektarisch. Het grondbeginsel is zeer eenvoudig. De moeilijkheden in de verwerkelijking zijn dikwijls niet gering, door de

toestand in welke de Kerk van God zich bevindt. Maar Christus is voor alles volkomen genoeg; en als wij er tevreden mee zijn in de ogen van de mensen gering te zijn, dan is de zaak niet zo moeilijk.

Een sekte is dus een kerkelijke gemeenschap, die naar een ander grondbeginsel gevormd is, dan dat van de eenheid van het lichaam van Christus. Een gemeenschap als zodanig is uitdrukkelijk een sekte, wanneer degenen die haar vormen als haar leden beschouwd worden. Ook wandelt men al in een sektegeest, als men slechts bepaalde personen erkent en toelaat, zonder zich juist leden van een genootschap te noemen. Wij spreken hier vanzelfsprekend niet van de tucht, die in het midden van het ene lichaam van Christus uitgeoefend wordt, maar van het beginsel naar welke men zich verenigt. Het Woord van God erkent het lidmaatschap van een kerkgenootschap niet; maar spreekt steeds slechts van de leden van het lichaam van Christus. En deze leden zijn geroepen, de eenheid daardoor te openbaren, dat zij met elkaar wandelen. Wij kunnen op Mattheüs 18:20 wijzen, als op een kostelijke bemoediging in deze dagen van verdeeldheid, in deze boze tijd van het einde, waar de Heer ons beloofd heeft, overal in het midden te zijn, waar twee of drie tot zijn naam vergaderd zijn.

In het midden van de verwarring om ons heen, bezitten wij, met het oog op de weg, die ons voorgeschreven is, een wegwijzer in de woorden: *"In een groot huis nu zijn niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden; en sommigen wel tot eer, maar anderen tot oneer. Als dan iemand zich van deze vaten reinigt¹, zal hij een vat zijn tot eer, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, tot alle goed werk toebereid. Maar ontvlucht de begeerten van de jeugd en jaag naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart"* (2 Tim. 2:20-22).

Reactie

² J.s. te A. haalt uit het artikel: "Wat is een sekte" o.m. de zin aan: "als ik bereid ben alle christenen op te nemen dan ben ik geen lid van een sekte, maar van het lichaam van Christus", en vervolgt dan: "Als de gemeente gelovigen, die niet bij haar zijn aangesloten, weigert deel te laten nemen aan het avondmaal, handelt zij dus in een sektegeest. Wij moeten voor alles interkerkelijk zijn of liever op Christus zien en in Hem de eenheid van allen die zijn naam belijden. 'k Hoop dat u begrijpt wat ik bedoel en ik hoop tevens, dat God u de weg zal wijzen, om de werkelijke eenheid in Christus te vinden".

¹ Eigenlijk zich van deze wegreinigt, dat is zich reinigt, doordat hij zich van hen afzondert. Hetzelfde woord is in 1Ko 5:7 door "uitzuivert" vertaald. (noot vertaler H.L.H)

² Reactie op "Wat is een sekte" (Uit het Woord der Waarheid jrg. 1 blz. 80).

Ik geloof wel dat ik de bedoeling begrijp en daar er misschien meer lezers zijn die deze redenering volgen, wil ik er wat uitvoeriger op ingaan en op enkele fouten in uw betoog wijzen.

1. U onderstreept het woord alle christenen. Ik neem aan dat u net als J.N.Darby, al zegt hij het niet op deze plaats, de door de Bijbel voorgeschreven uitzonderingen maakt voor hen die een zondig leven leiden of een valse leer hebben. (1 Kor. 5:9-13; 2 Tim. 2:21,22; 2 Joh. :9-11.)
2. Met "aangesloten" zijn kan niet anders bedoeld zijn dan toegelaten tot de tafel van de Heer. (Avondmaal). Een andere vorm van aansluiting bestaat daar immers niet? Het "weigeren" betekent alleen dat de vergaderden niemand deel laten nemen, voordat namens allen toegelaten is.
3. Om iemand op te nemen moet vaststaan dat hij een gelovige is en geen valse leer of zondige wandel heeft. Om dit vast te stellen is een voorafgaand onderzoek namens de vergaderden nodig, daar ze van de Heer de opdracht hebben ontvangen de heiligheid in hun midden te handhaven. (1 Kor. 5).
4. Als uit dit onderzoek blijkt dat aan alle schriftuurlijke voorwaarden voldaan is moet de

betreffende gelovige toegelaten worden en wel namens allen die reeds deel hebben aan de tafel van de Heer en dus verantwoordelijk zijn voor haar reinheid.

5. Waarop bovenstaande wijze gehandeld wordt, wordt dus ieder toegelaten die de Heer zou toelaten en ieder geweigerd die de Heer zou weigeren. Daar is dus de bereidheid alle christenen op te nemen en is geen sektegeest aanwezig.
6. Daar waar u de weg naar de eenheid ziet, n.l. in "voor alles interkerkelijk te zijn" is hij helemaal niet te vinden. Men kan nooit "interkerkelijk" zijn voor men "kerkelijk" is. Met elke interkerkelijke actie bedoelt men een samenwerken van vertegenwoordigers van verschillende kerkgenootschappen tot een bepaald doel. Maar dit is niet de eenheid openbaren in de Schriftuurlijke zin van het woord. (Ef. 4:3). Die is alleen te bereiken als men de menselijke organisaties los laat en als gelovigen in de naam van de Heer onder leiding van de Heilige Geest samenkomen, op de wijze als dat in 1 Kor. 10,12,14 en Mat. 18:20 beschreven wordt.

H.L. Heijkoop

Oorsprong: [Uit het Woord der Waarheid jrg. 1 blz. 33](#)

Titel: vertaling door [H.L. Heijkoop](#)